

ALBINA

REVISTĂ POPULARĂ

Apare în fiecare Duminică

COMITETUL DE REDACȚIE:

ION KALINDERU

P. Gârboviceanu	P. Dulfu
G. Coșbuc	V. S. Moga
G-I.P. V. Năsturel	N. Nicolaescu
Gh. Adamescu	Gr. Teodosiu
I. Otescu	C. C. P.-Tașcă.

Stramba

Noua Parfumerie și Drogerie Medicinală

TOMA BRĂTULESCU

București, calea Griviței No. 145 (lângă Gara de Nord). București.

Oferă onor. sale clientele parfumuri din cele mai renumite fabrici franceze, ruse, germane și engleze; pudre de orez, depilatoare și sapone alese, Brillantine, superbe colorante pentru păr, diferite loțiuni, apă de colonia, de lavande, de verveine și portugai, etc., ape și pomezi de quinquina parfumate, Capilarine, col-cream de la princesses și comestice igienice, piepțini fini, Odol, perii, paste pentru dinți, thermometre pentru baie și diferite feluri de bureți, glicerină, vasilină, lanolină și tot felul de articole pentru tualete.

Articole pentru menaj, ca: ceaiuri, cafea și cacao în sămânță și pulbere, făină lactată Nestlé, culori vegetale, arome și esențe pentru liqueruri și limonade, romuri și cognacuri, esențe pentru conserve alimentare, Sifoane cu cari se prepară ape gazoase, alcool și sistematice mașine pentru spirt denaturat, ape minerale și diferite săruri pentru băi, cum și prafuri «Zackerlin», carboral, borax, acid boric, naftalină ieftină, bicarbonat de sodiu, salol și chinine, etc. Aniline și culori, aparate, accesorii și gata soluțiuni, băi, pentru fotografie. Uleiuri și grăsimi minerale, parafină, benzină și vasilină americană, terebentine, pensule, lacuri și culori pentru pictură, vopsele, ceară și sârmă pentru parchete, etc.

Diferite ierburile alese, rădăcini, scoarțe, frunze, flori și semințe pentru cealuri în și muștaruri, precum și felurite uleiuri vegetale și animale, ca : unt de cocos, de in, de ricin și migdale și curat uleiul din ficat de morun pentru cura de iarnă, etc.

Multe specialități farmaceutice române, franceze și germane, precum: bugile, balsamuri pentru viață, capsule, cataplasme, coaltare, crayoane, ceaiuri, drageie, elixire, emulsiuni uleioase, emplastre, glicerofosfate, globule, granule, injecțiuni, ovule, paste, pastile, perle, pilule, prafuri, săruri, supositorii, soluțiuni, siropuri și vinuri medicamentoase care, prin rolul ce îndeplinesc unele de a fi atiseptice și desinfectante iar altele nutritive și întăritoare, sunt preparate cu scopul de a fi întrebuințate la vindecarea suferințelor cărora să le redea sănătatea, forța și energia și de a le fi reconstituante ale sistemului nervos îndepărtându-le cu totul anemia și slăbiciunea generală.

Bogat asortiment de cauciucurile și pansamente cum instrumente și accesorii de resortul Farmaciei, Obstetricii și Chirurgiei, Opticii și Dentisticii, ca : vată și tiftoane, guthapercha și mușamale impermeabile, tuburi de cauciuc, canule, injectoare și sistematice irigatoare pentru Moașe și Leuze, pompe trage-lapte și biberoane, ploști și lighiane de porțelan, specule, apă de mătașe și ace, seringi, sonde, aparate inhalatoare, bandage și cercuri herniare, corsete elastice pentru doamne și ciorapi pentru varice, tuburi stomachale, pulverizatoare și vaporizatoare, preservative, suspensioare, thermometre maximale cum și alte utensile și accesorii de sticlă, aluminiu, platină, faianță și porțelan, ochelari, foarfeci și clești, etc.

La cerere, expediază în orice parte a Țării, contra ramburs, prompt și cu prețurile cele mai ieftine, ori și ce fel de măriuri din această branșă.

Albina

Revistă Enciclopedică Populară

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în străin pe an lei 6
 „ „ „ 6 luni „ 3 | Un număr. 15 bani
 Pentru anunțuri 1 leu linia. Mica publicitate, 5 bani cuvântul.
 Manuscrisurile nepublicate se ard.

SUMARUL:

Redacția, 10 Maiu.—*M. Sadoveanu*, La Schitul Brătești.—*A. Gh. Doinaru*, Luleaua lui Moș Ilie.—*D. Celeor*, Ion Ghica.—*Sofia Nădejde*, Copii sănătoși.—*Ion Adam*, De ziua împăratului.—*R.*, Mănăstirea Comana.—*V. S. Moga*, Lucrările agricole în luna Maiu: Porumbul; Hrișca; Rapița; Livezile; În grădina de pomi și în cea de legume; În podgorii; Vitele de muncă; Oile; Albinele; Viermii de mătase.—Cronica săptămânii.—Informațiuni.—Bibliografie.

Ilustrațiuni: M. S. Regina Elisabeta.—M. S. Regele Carol I.—Ion Ghica.—Mănăstirea Comand: Vedere din năuntru spre intrare.—Mănăstirea Comana: Temeliile vechii clopotnițe.—Foișorul dela Mănăstirea Comana.—Ruinele paraclisului dela Comana.

10 MAIU

Și anul acesta poporul român va sărbători ziua de 10 Maiu. Ea reamintește intrarea solemnă în București a Principelui Carol în 1866, reamintește proclamarea independenței României în 1877; reamintește încoronarea ca rege și regină a Principelui Carol și a Principesei Elisabeta.

Vom înprospăta de astă dată în memoria cititorilor noștri câteva din amănuntele acestor zile mărețe.

În ziua de 10 Maiu 1866, Principele merge la Adunarea Deputaților și depune jurământul. Atunci Manolache Costache, președintele Adunării, rostește următorul cuvânt:

Măria Ta! În numele Adunării, al căreia sunt organ, vin a vă prezenta mulțumirile ei entusiastice și urările ce face pentru fericirea domniei Măriei Tale. Națiunea, ai cărei reprezentanți Vă înconjoară aci, jură de a nu cruța nici silințe, nici sacrificii pentru a consolida Tronul și Dinastia Măriei Tale și a lucra împreună cu Măria Ta la nobila misiune ce Vă este dată, de a stabili pentru veșnicie mărirea și prosperitatea României. Trăiască Măria Sa Carol I!

Domnul răspunde astfel:

Ales de către națiune cu spontaneitate Domn al Românilor, Mi-am părăsit, fără a stă la îndoială, și țara și familia, spre a

M. S. Regina Elisabeta.

M. S. Regele Carol I.

răspunde la chemarea acestui popor, care Mi-a încredințat destinatele sale. Punând piciorul pe acest pământ sacru, am și devenit Român. Primirea plebiscitului Imi impune, o știu, mare datorii. Sper că-Mi va fi dat a le îndeplini. Eu Vă aduc o inimă leală, cugetări drepte, o voință tare de a face binele, un devotament fără margini către noua Mea patrie și acel neînvins respect către lege, pe care l-am cules în exemplul alor Mei.

Cetățean astăzi, mâine, de va fi nevoe, soldat, Eu voi împărtași cu Domnia-Voastră soarta cea bună, ca și pe cea rea. Din acest moment totul este comun între noi. Credeți în Mine, precum cred Eu în Domnia-Voastră!

Singur numai Dumnezeu poate ști ceea ce viitorul păstrează patriei noastre! Din parte-ne, să ne mulțumim întru a ne face datoria. Să ne întărim prin concordie! Să unim puterile noastre spre a fi la înălțimea evenimentelor!

Providența care a condus pe Alesul Domniei Voastre până aici și care a înlăturat toate dii calea Mea, nu va lăsa neîndeplinită opera sa.

Trăiască România!

Și credincios acestor făgădueli, Alesul Națiunii ia în mână conducerea țării și toată activitatea, toată puterea de muncă și o închină pentru propășirea ei.

Când evenimentele ser ca Români să ia arma, pentru a-și cuceri neatărnarea, atunci Principele Carol e ce d'întâi care arată încredere în puterea și curajul soldatului român. El îl chiamă sub cutele stindardului, el îi reamintește vitejia strămoșască și sub îndemnul lui trupele române stărnesc admirația obștească.

Iată cum zice, în ordinul de zi către armata dela 10 Maiu 1877:

Ofițeri, sub-ofițeri, caporalii și soldați,

În momentele grave prin cari trece țara noastră, România întreagă are ochii țintiți asupra voastră; ea pune în voi toate speranțele sale.

În ora luptei aveți înaintea voastră faptele bătrânilor oșteni români; aduceți-vă aminte că sunteți urmașii eroilor dela Rahova și dela Călugăreni.

Drapelul sub care luptați este în mijlocul vostru însăși imaginea patriei. Urmați-l dar vitejeste și, când odată laurii păcii vor reinverzi pe munții și câmpiile României, patria, cu recunoștință, va scrie numele bravilor ei apărători pe frontispiciul edificiului independenței române.

Ofițeri, sub-ofițeri, caporalii și soldați,

Domnul vostru vă urmărește cu mândrie. El în curând va fi în mijlocul vostru, în fruntea voastră. Cauza ce vă este încredințată este o sfântă cauză. Cu noi dar va fi Dumnezeu, cu noi va fi victoria.

Dat în București, astăzi 10 Maiu anul 1877.

CAROL.

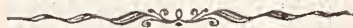
Prevederea comandantului oștirilor s'a îndeplinit pe deplin și astfel a putut Principele Carol să-și pună pe frunte coroana de oțel în ziua de 10 Maiu 1881. Iată cuvintele cu cari s'a adresat atunci Președintelui Senatului :

Serbarea de astăzi consacră o epocă de cinci-spre-zece ani, plină de lupte grele, de fapte mari. Sub puternicul scut al Constituțiunii, România a crescut, s'a dezvoltat, s'a întărit. Stăruința națiunii, vitejia armatei și credința care am avut-o în bărbăția poporului au împlinit dorințele noastre cele mai arzânde prin proclamarea Regatului, care este garanția cea mai sigură pentru viitor. Primesc dar cu mândrie, ca simbol al independenței și al tăriei României, această coroană, tăiată dintr'un tun stropit cu sângele vitejilor noștri, sfințită de biserică. Ea va fi păstrată ca o comoară prețioasă, amintind momentele grele și timpurile glorioase ce am străbătut împreună; ea va arăta generațiunilor viitoare voinicia Românilor din est-timp și unirea care a domnit între țară și Domn. Pentru Regina și pentru Mine însă, coroana cea mai frumoasă este și rămâne dragostea și încrederea poporului, pentru care n'avem decât un gând: mărirea și fericirea lui.

Să ne unim dar în fața acestor steaguri, cari au strălucit pe câmpul de onoare; în fața acestei coroane, emblemă a Regatului împrejurul căreia națiunea strângă-se, ca o teni împrejurul drapelului; în fața acestei mărețe manifestații, pentru care țara întregă a alergat în capitală spre a fi martoră acestei zi fericite să ne unim în strigarea scumpă inimilor noastre și care va găsi un răsunet puternic în acest loc sfințit prin proclamarea celor mai însemnate acte: Să trăiască iubita noastră Românie, astăzi încoronată prin virtuțile sale civice și militare!

Reamintind aceste înălțătoare momente și aceste cuvinte cari vor mișcă deapururi pe orice Român, zicem și noi acum:
Să trăiască țara și neamul românesc!

Redacția.

Comitetul revistei aduce călduroase mulțumiri d-lui Ilarian Veleulescu, directorul școlii normale din C.-Lung, care de 11 ani, a răspândit revista printre elevii școlii, încasând și abonamentele.

Asemenea aducem mulțumiri și elevilor cari ascultând de sfaturile date s'au abonat și duc revista la căminele lor, răspândind-o printre săteni.

Comitetul.

La schitul Brătești.

In 1899.

Într-o Duminică călduroasă de Iulie o iau dela Pașcani peste deal, spre schitul Brătești. — Ieșind din Vatra Pașcanilor trecem peste pâraul Tăbăcăriei, apoi urcăm dealul pe un drum bine pietruit. Și în vârf, pe un platou larg, ne oprim, spre a privi în valea largă a Siretului. — Departe, spre răsărit se vede dealul Osoiului, dincolo de hugeacurile și de luncile râului, dincolo de podul alb de fier al liniei trenului. Satul Blăgești se risipea sub o coastă; mai sus ruinele vechii biserici a logofătului Tăutu. . . Toată copilăria mea, în multe veri, ducându-mă la scădat la podul Siretului, am privit cu sfilă spre ruina aceea neagră de-asupra căreia se învârteau ulii ori stăncețe. Acuma nu pareă micșorată de depărtare, dar parcă eră mai singuratecă, și dealul în juru-i pareă mai gol, întinzându-se departe spre miază noapte, frământându-se, împădurindu-se, până la târgul Lespezi, în ceață. . .

Indărăt privind, vedeam desfășurându-se Vatra până la curțile căzute ale Roznovanului și până la biserica înaltă, măreață a lui Mihaiu Racoviță. Acuma—de când au prins a intra în atelierul gării flăcăi de gospodari, învățând meserii și desghetându-se — satul s'a întins. Au prins a se arată case acoperite cu șindrilă și cu ferăstrae mari, cu zăplazuri nalte. La geamuri strălucesc în lumină flori. Și se găsește tot mai mulți gospodari cuprinși cari nu sufăr la poarta lor pe feciorii arendașești, veniți să-i îndemne la munca boierească pe nimic în zilele grele ale iernii.

Și dincolo, spre asfințit, se arată alte sate, pe coasta pădurii. Abia se zăresc. Pădurea le stăpânește pe coamă de deal venind de departe, tocmai dela Baia, și curgând în colo, la vale, spre Roman, — pădure tare și veche de fagi.

Lăsăm în stânga Stolnicenii cu bisericuța-i galbenă ș'o pornim repede pe marginea unui pământ defundat, hrentuit, plin de cioate și de săpături în prund roș. Aici a fost odată pădure. Cioatele au fost scoase. Și proprietarul are de gând să scoată grâu și din aceste prundișuri, — sau, și mai bine, să le vândă pentru imaș oamenilor săraci.

Ajungem după un ceas și jumătate de drum între Seminceriile Brăteștilor. Drumul trece pe sub o boltă naltă de fagi. La dreapta, în pădurea bătrână, a fost durat schit de călugări cu gospodărie întinsă, cu livadă și cu ruine; iar în stânga drept sub poalele fagilor, amestecându-se chiar cu începutul pădurii se întinde satul Brătești, împărțit în două: în Români și Lipoveni.

In ziua liniștită de Iulie pădurea par'că doarme. Nu se clatină o frunză pe fagii bătrâni. Intrăm la schit pe o aleie curată, ajungem la biserica mititică, în ogradă cu pajiște verde mărginită în fund de casele starățului și de chiliile puținilor călugări. Pășim ca printr'un loc pustiu; abia într'un târziu se arată un călugăr bătrân, adus de șele, pășind cu greutate, sprijinindu-se

la fiecare pas în cârjă. Trece, — nu ne simte, nu ne vede, nu ne aude. Și în lenea cuprinsului par'că-și deschid pleoapa o fereastră: un stor se ridică. Și capul vioiu, deștept, cu barba căruntă, frumoasă, a părintelui Costandie, se arată. — I-auzim și glasul, un glas domol, care nu răsună tare, spre a nu deșteptă par'că somnia chinoviei.

Sfinția-sa părintele Costandie ne pofteste în odăile sale strâmte, curate și răcoroase. Suntem prieteni vechi. Și intrăm îndată în vorbă asupra gospodăriei schitului. Și aflăm vești despre vaci, despre tauri, despre fânul din poieni și despre ogoarele cu păpușoi. În urmă părintele își amintește că suntem drumeți veniți pe căldură, se scoală și bate de două ori cu o cârjă în dușumeaua săliții. Și intră în scurt, aducând dulceață și pahare brumate cu apă rece, o gospodină tânără îmbrăcată cuviincios în haie cernite.

«Nepoată-mea! vorbește zâmbind părintele Costandie. Par'că vă cunoașteți. . .

— Da, ne cunoaștem. . . » șoptește nepoata, rumenindu-se ușor. . . Și ne îndeamnă să luăm din dulceața de fragi.

După ce rămânem singuri, părintele Costandie, cu zâmbetu-i blajin, cu înfățișarea de boier vechiu, începe să ne vorbească așezat despre necazurile lui de demult, despre călugăria în care a socotit să găsească liniște.

»Multă vreme, zice Sfinția-sa, multă vreme după ce m'am călugărit am suferit. . . Am crezut să găsesc liniște, dar am robit, am suferit, m'am canonit. Și după ce m'am făcut egumen, am căutat eu vreme îndelungată așa, un loc retras, unde să pot veni, unde să pot trăi nesupărat de nimeni. . . Ș'acū, slavă Domnului, aici, la Brătești, sunt mulțumit. . . Necaz cu monahi n'am, căci is bătrâni și puțini. . . Am o leacă de gospodărie, niște vitișoare, ceva pământ. . . Am și grădinile dinprejurul schitului, livezile, râmnicul plin de corași și de crapi. . . Acū a dat Dumnezeu și m'am liniștit aici și trăesc și eu în tihnă. . .»

Sfinția-sa ședeă răsturnat în scaunu-i moale, cu mâinele împreunate pe pantece, învărtindu-și degetele cele mari unul în jurul altuia, ne grăiă și ne zâmbeă cu o mulțumire aleasă.

Am umblat apoi singuri prin livezile încărcate de roadă, pe malurile râmnicului adânc și negru, și am eșit într'un târziu pe sub fagi bătrâni în sat la Brătești.

Am umblat o vreme pe ulițele Lipovenilor, printre gospodăriile împrejmuite cu zăplazuri nalte. Gospodari bărboși se odihneau la porți; iar, ici-colo, zăream capete bălăi de femei, îmbrodite cu tistimeluri portocalii. Și umblând printre ogrăzile acestea mari, totdeauna pline cu noroi, pe lângă gospodari în cămăși roșii încheiate pe umăr, mă gândeam la vechile mele științi despre acești Muscali pribegiți. Știam încă din copilărie că la Brătești-Lipoveni flăcăii și fetele nu es la joc, nu cântă seara pe lună, nu se întâlnesc la pârleazuri. Știam că bărbații și femeile duc o viață de muncă aspră, îndărătnică, întunecată. Din truda lor izbuceau cu toții, în sărbători, când veneau la târg și se îmbătau în crășme. . . Câte odată sfârșeau printr'o bătaie cruntă, altădată se suiău clăie peste grămadă în căruțe și porneau în goană îndărăt spre satul lor cu cântece sălbatec chiuite. Iar

acasă, înainte de a se culcă, bărbații trebuiau să-și calce femeile, cu cizmele lor uriașe. Auzisem dela Români noștri și despre unele eresuri de ale lor despre credinți neguroase, despre necentenite schisme. . . Aveam știință că Lipovenii dela Brătești nu se însoară după cum li-i voia și după cum îi deamă inima. Ci flăcăul când îi vine vremea să se gospodărească, e dus de cei mai în vârstă la biserică și legat la ochi. Fetele intră și ele și se lipesc de ziduri, toate fetele de măritat precum și cele rămase nemăritate. Și flăcăul umblă bojbâind, caută la întâmplare, prin întuneric, până ce pune mâna pe un trup tăcut. . . Fața aceea-i soața lui. Acea se va încovoia, va răbdă și va suferi sub stăpânirea lui. . .

Treceam printre multe gospodării întemeiate. Zăream în odăile noroioase caii de muncă, numai cai, căci în satul lipovenesc nu se găsește o pereche de boi; vedeam snopii de cânepă, pregătiți pentru vânzare bănoasă, zăream livezile, grădinile de zarzavat, dar n'auzeam un cântec, un strigăt vesel, o izbucnire de râs. Arare, se arată, în deschizătura unei porți, un copilăș bălan, cu părul zbârlit în cămeșică roșie.

Ne întoarserăm încet, prin liniștea zilei. Ne abăturăm la crâșnă. Acolo zarvă mare. Se cinsteau gospodarii pe un cap. Cei ce nu se înfrățeau la biserică și la mormânt, aici ciocneau pahare de rachiu. Români vorbeau veseli și închinau; Lipovenii își scuturau bărbile mari, băteau cu pumnii 'n mese, și se uitau turbure, chiuind răgușit.

Satul moldovenesc se întindea liniștit cu căsuțele lui la poala pădurii. Bătrânii și babele își odihneau la porți ciolanele în mângâierile fierbinți ale soarelui. Câte un godac mușluia pe sub gardurile de nuele; cocoșii începură să cânte prelung, cu trâmbițări melodioase.

«Are să ploae. . .» auzirăm de undeva, un glas.

Și cum umblam lin, agale, după ce intrarăm în răcoarea fagilor, deodată sosi până la noi adierea unei alăute. Sună moale în bolțile pădurii, întovărășită de hangul melancolic al cobzei. Ne îndreptăm spre ea; ne apropiam și sunetul crește; — și deodată printre stă'pii cenușii ai pădurii se arată colorile deflori ale horei. Supt un fag uriaș, un semincer dintr'o poiană largă, — jucă tineretea satului hora legănată. Și'n iarba mătăsoasă stăteau la un loc mamele, privind!

După liniștita chinovie a egumenului Costandie, după tăcerea întunecoasă a satului de Lipoveni, după îmbulzeala crâșmei, simții par'că o adiere prin suflet. Mă simțeam mișcat, ca'n rari ciasuri ale vieții. Poate nu mă așteptam la o horă în codru; poate în bolțile pădurii sună mai dulce alăuta; poate ceeace vedeam îmi aducea aminte de lucruri vechi, de răsunete din trecut; nu știu; îmi amintesc că stăteam la o parte dincolo de marginea poenii, ascultam; și priveam la jocul de lumini și de colorii.

Dar cucoșii nu cântaseră zadarnic în sat. Pe nesimțite pornisela dela munte năvala de nori. Un fior ușor începuse să poarte frunza pădurii în susur neliniștit. Și'n scurt se auzi departe, departe încă, în depărtate funduri, vestea furtunii.

O pânză neagră năvăli peste coama fagilor. Soarele pieri. Și fără veste părăiră în frunzișuri cele dintâi picături rari și grele.

O învăluire de glasuri tinere, de chiote, de râsete limpezi, de hohote sfărâmă cântecul lăutarilor! Hora se risipi deodată. Flăcăi,

fete, neveste, copii se repeziră, se năpustiră printre copaci, — risipa de glasuri se depărtă, se mai auzi cât fâlfăiră fustele și cămășile înflorite, — apoi deodată, ca o foșnire năpraznică, se abătù furtuna dela miazănoapte. Sus în bolta neagră de nori, tresări o sârmă de foc tremurată, răsucită; pădurea pocni și se cutremură până în adâncuri; și pale învățite de ploaie se izbeau în frunzișuri; apoi se risipeau ca o puzderie umedă, ne învăluiau în adăpostul nostru, sub fagul bătrân al horei.

Mihail Sadoveanu.

Luleaua lui Moș-Ilie.

Aici nu știu dacă mai trăește Moș-Ilie, că sunt mai bine de cincisprezece ani de când am plecat din Tescani, dar parcă-l văd acum dinaintea ochilor. Un moșneag scurt, alb ca oaia, cu sprâncenele țepoase, cu trei dinți în gură și cam ghebos. În mersul lui se sprijineă întotdeauna de un băț cu noduri, și suduiă, și suduiă de se cutremură pământul. Făcea un pas, suduiă un sfânt; făcea al doilea pas, suduiă alt sfânt; așa că dacă mergea pe un drum mai lung, isprăvea de suduit toți sfinții de pe catapiteazmă, — și-i luă iar la rând dela început, odată, de două ori, de trei ori, până când își isprăvea calea. Și scui pă mereu.

Eram în clasa a cincea primară când l-am cunoscut. Nu pricepeam atunci de ce suduiă mereu, dar astăzi îmi dau seama foarte bine.

Moș-Ilie era vierul curții boerești din Tescani. În tot satul era o singură vie, și aceia mare, așezată cam depărțitor de sat, alături de o pădure. Aici, la cramă, trăia Moș-Ilie tot anul, singur ca un huhurez. Il vedeam rar, mai cu seamă când era vre-o sărbătoare, scoborându-se dela vie ca să-și târguiască de ale mâncării dela dughenile oamenilor.

Cum venea toamna, o mare grijă, o mare băgare de seamă îl chinuia pe moș-Ilie. Incepeau să se coacă strugurii, iar băieții de pe la 10 ani în sus se strâneau în adevărate bande de hoți, cari pânneau cu mare nerăbdare asfințitul soarelui, și așteptau să vie noaptea, ca să poată porni în spre vie «la furat de poamă».

Credința cea mare pentru curtea boerească l-a făcut pe Moș-Ilie să-și capete mulți dușmani. Toată noaptea trebuia să stea cu pușca în mână, umplută cu sare mărunță ca mazărea, gata să lovească pe cel dintâiu hoț. Cum era singur, noaptea, începea să bodogănească și să suduie, când auzea deodată în câte trei patru colțuri de vie plesnind haragii

uscați. Alergă ca un nebun în toate părțile, și mare ciudă mai aveă când nu puteă să nimerească mazărea de sare din descărcătura puștei în trupul vre-unui vinovat!...

Așa s'a deprins să suduie în toate toamnele. Și din deprinderea asta îmi vine a crede că Moș-Ilie a ajuns să suduie la fiecare pas degeaba.

Moș-Ilie fumă strașnic de mult, dintr'o lulea mare cât căușul mâinii. Toată ziua: pâc! pâc! fumă câte trei-patru pacuri de tutun negru, de zece bani pacul.

De vre-o câteva ori am intrat și eu în bandele acestea de hoți, dar nu mă prea bucuram de dragostea tovarășilor mei, căci eram prea fricos. E drept, așteptam noaptea, îmi părea bine, mergeam cu dâșii, dar cum ajungeam lângă vie, toată vitejia mea se ducea ca și cum nici n'ar mai fi fost. Incepeam să tremur, să mi se facă inima cât un purice, și parcă mi se muiau glesnele dela picioare. Dare-ar dracul în gloanțele de sare ale lui Moș-Ilie! Struguri de furăt am mâncat, dar eu n'am putut să fur niciodată. Eram într'adevăr fricos, dar în sufletul meu, toamna, când se pârguiau strugurii, clocoteă o mare mânie împotriva vierului prea credincios. Totuși aveam o nădejde. După ce treceă ziua Crucii, feciorii boerești umblau prin sat ca să găsească oameni pentru culesul viei. Se plăteă un leu pe zi, fără mâncare. E-hei! câți culegători nu găseau feciorii boerești!!... Unii dintre noi ne rugam să ne ia la cules, fără nicio plată. Și ne duceam.

Îmi aduc aminte ca acum. Eram în clasa a cincea primară. M'am dus și eu la culesul viei, vre-o trei zile. Moș-Ilie cătără de bătrân, umblă ca un năuc dela un capăt până la celalt al viei, și tot strigă: «culegeți, culegeți, mai lăsați mâncatul pe altă dată!».

Atâta credință aveă moșneagul pentru curtea boerească, în cât îi părea rău pentru cele trei-patru sute de struguri pe cari îi mâncău culegătorii.

În trei zile m'am săturat zdravăn de struguri. Când m'am întors în seara zilei a treia acasă, mi-a venit un gând al dracului: să-i fac o șotie lui Moș-Ilie să mă ție minte cât o trăi el! Am cumpărat un pachet de tutun și o cutie mică de praf de pușcă, și a patra zi m'am dus iar la vie. Am mâncat vre-o doi struguri, am stat degeaba până când se ridicase soarele de o suliță pe cer, și pe urmă m'an dus lângă focul unde Moș Ilie își făcea mămăliga de prânz, și am deschis vorba:

— Moș-Ilie, eu mă duc acasă, că mă cam doare capul.

— Du-te! Ce-mi spui mie dacă te doare capul? răspunse scurt moșneagul, cam supărat că nu mi-am plătit strugurii mâncăți.

— Stăi. Moș-Ilie, zic eu; nu te supără. Iaca și-am adus un pac de tutun. Și scot tutunul din sân.

— Ei, așa da! mai vii d'acasă! Chiar acum isprăvisem tutunul.

— Adă luleaua încoace, zic eu, s'o 'mbuc cu tutun.

Moș-Ilie îmi întinse luleaua, apoi își căută de mămăligă, să nu-i dea în foc. Cam pe ascuns am turnat destul praf în lulea, apoi am pus tutun de-asupra, am așezat luleaua lângă moșneag, i-am dat și restul pacului de tutun, mi-am luat ziua bună și am plecat înspr: casă. Am mers însă numai ca vre-o cincizeci de pași, și m'am ascuns sub un butuc de vie, de unde puteam să văd bine pe Moș-Ilie.

Bătrânul și-a făcut mămăliga, și-a adus din crămă niște brânză, și a mâncat încet, încet, aproape o jumătate de ceas, neuitând să-și azvârle privirile prin vie și să strige din când în când: «culegeți! culegeți! mai lăsați mâncatul pe altă dată!».

Sub butucul de vie, eu așteptam cu inima cât un purice, să-și ia Moș-Ilie luleaua în gură, și să puie un cărbune deasupra pe tutun.

Îmi venea în gând să fug, din pricină că mă cuprinsese frica de fapta mea. Iar când am văzut pe Moș-Ilie ducându-și luleaua la gură și puind un cărbune deasupra, înghețasem.

Un pufăit strașnic, o lumină de o clipă care a lăsat fum în urmă, și bietul Moș-Ilie, — cât pe ce să cază jos, — începù a scuipă, cu ochii închiși, a scrâșni din dinți și a sudui. Câțiva culegători din preajma vierului rămaseră incremeniți în locurile lor. Abea după vre-o câteva olipe se desmeticiră și veniră lângă Moș-Ilie, care eră acum cu mustățile și sprâncenile pârлите. Și scuipă, și scuipă mereu. Eu înghețasem sub butucul de vie. Culegătorii se strânseseră lângă moșneag. Când mi-am venit o leacă în fire, am țâșnit de sub butuc, și tunde-o băete!.. Sunt ani de atunci, dar n'am mai văzut picioare ca ale mele să știe a fugi așa de năprasnic!

Să vă spun drept, mi-a părut foarte bine când am auzit că ochii moșneagului au rămas teferi. M-a părât hunicăi, căci părinții mei nu locuiau în Tescani, dar bunica nu i-a ținut în seamă, pentrucă vinovatul eră tot bietul Moș-Ilie. Cel puțin, așa spuneă bunica.

Tot satul a aflat de pățania lui Moș-Ilie, dar nimănui nu i-a părut rău, că preă eră moșneagul peștiț la mațe. Nu l-am mai văzut de cincisprezece ani. Cine știe? Poate o fi murit suduind toți sfinții, așa cum eră deprins, așa cum l-am cunoscut noi băeții de pe vremea ceia din Tescani.

Alex. Gh. Doinaru.

ION GHICA

u prilejul împlinirii a unsprezece ani dela încetarea din viață a distinsului literat și om politic Ion Ghica, găsim cu cale a da câteva notițe cu privire la activitatea sa.

Ion Ghica s'a născut la anul 1817 în Bacurești. El a urmat cursurile Colegiului Sf. Sava, pe timpul direcțiunii lui Vaillant, având de colegi pe A. Goleșcu, pe Nicolae Bălcescu, pe poetul Gr. M. Alexandrescu și alții cari au jucat în urmă roluri mari în politica țării.

Iată cum descrie el școala din vremea copilăriei lui :

«Băeții mai însemnați la învățătură, când voiau să-și zică ceva care să nu fie înțeles de profani, comunicau între dâșii astfel :

Az, iotă, lude, az, pocoî, riță, ucu, naș, est.

și selălalt îi răspundeă :

Naș, est, buche, az, tferdo, est, pocoîu, on, pocoîu, az (1).

Cellalt răspundeă : Ne bate popa.

Cei dela Bucoavnă râvneau la dâșii cum vorbeau păsărește.

Dascălul Chiosea, bătrân cu antereu de calemcheriu, la cap cu cauc de taclit vârgat, cu cearșaf alb, se plimbă pe dinaintea băeților înarmat c'o vargă lungă, arzând când pe unul când pe altul, după cum i se părea; se oprea dinaintea fiecăruia, la unii le ascultă lecția, la alții le mai adăogă câte un *ucu* scurt, pe ici pe colea, sau câte o aruncătură două pe d'asupra, ca să fie slova mai ciocoiască. Apoi să fi dus sfântul pe vr'unul să nu-și știe lecția, că dacă nu-l ajungea cu nuiaua, apoi scotea imineu din picior și-l azvârlea după dânsul cu un «Fir'ai al dracului cu tat'o și cu măta, că n'ai învățat *matima!*»

La Paris Ion Ghica a urmat trei ani cursurile Școlii Centrale de arte și manufacturi, obținând titlul de inginer de mine. A fost un elev distins. Intorcându-se în București cu colegul său de școală Goleșcu, și neputând pune în lucrare aci serioasele sale cunoștințe științifice și economice, a trecut în Moldova.

E un capodoperă descrierea călătoriei lui dela București la Iași, călătorie cu cai de poștă de pe vremuri, și care a ținut cinci zile și cinci nopți.

Ajuns la Iași, după o ședere de câteva zile la Hotel Petersburg, se mntă la prietenul său intim, poetul V. Alecsandri care-l găzduște cât timp stă în Iași.

Aci i se încredințează la Academia Mihăileană în anul 1841 catedra de matematici.

«Iată-mă așezat — spune Ghica — dinaintea unei table, cu creionul de oretă în mână, arătând tinerilor, dimineața, proprietățile cercului și ale elipsei, și după amiază, vorbindu-le despre formațiile munților și a straturilor pământului.

«Mult am luptat noi tinerii de pe atunci cu prejudecățile și obiceiurile

(1) Cel dintâi ziceă : Aidi la prune.

cele rele, mult am apropiat noi clasele între dănsese, multe idei greșite am spulberat și multe idei moderne am implântat în spirite.

«Lucram fiecare cu cuvântul și cu condeiul după puterile mijloacelor noastre, la dezvoltarea naționalității române, și pe atunci aceasta nu eră lesne, căci chiar cea mai mică aluziune eră pedepsită cu închisoare și cu exil.

«La Academia Mihăileană organizasem câteva cursuri libere. La interesantele cursuri de Istorie ținute de Kogălniceanu, amfiteatrul eră totdeauna plin, iar la cursul meu de Economie politică, începuse a veni mulți domni și doamne cari ascultau cu atențiune.

«Noi tinerii devenisem sâmburele împrejurul căruia se grupase ideile viitorului».

Tot în Iași Ion Ghica a scos împreună cu V. Alecsandri, C. Negruzzi și alții vestita revistă *Propășirea* al căreia titlu a fost șters de cenzură ca prea îndrăzneț.

Boala tatălui său l-a silit să se înapoeze la București unde a fost printre organizatorii revoluției dela 1848.

Revoluția izbucnind, după abdicarea lui Vodă Bibescu, Ghica fu trimis de guvernul revoluționar la Constauntinopol ca să dobândească bunavoința Turciei și să pregătească opiniunea diplomaților europeni. A lucrat cu pricepere și tact.

După înăbușirea revoluției el a rămas la Constantinopol lucrând pentru interesele patriei sale.

Ion Ghica, în inteligența și în capacitatea căruia ambasadorii Angliei și Franciei aveau mare încredere, a fost rugat să primească a fi guvernatorul insulei turcești Samos, ca să puie un sfârșit pirateriei grecești care făcea mari turburări în toate insulele Arhipelagului.

La Samos a domnit șapte ani, iar din guvernator a fost înălțat la rangul de Prinț sau Bei cum zic Turcii. În această insulă dezorganizată și întesată de pirați (hoți de mare) el a organizat justiția și administrația, a înființat școale de băeți și fete, a făcut căi de comunicație asvârlind în aer cu dinamită năpraznicile stânci ce-i stăteau în drum, stânci de granit.

În Panteonul din Samos, Ion Ghica, bunul Domnitor are un bust de marmoră ridicat din dragostea nesilită și din adevărata recunoștință a poporului Samiot.

E interesant, cred, să-l las să spuie singur ceva din viața lui în Samos:

«Am avut prilejul a cunoaște pe toate celebritățile Listopirateriei Arhipelului și ale Asiei, între cari și pe vestitul Catargiu Iani, care când i-a lipsit baza de operațiuni ce aveă în insula Samos a fost silit să se predea singur Pașei dela Smirna. Ismail Pașa îl aveă de mare fală și-l ținea liber în conacul său, ca un trofeu. El mi-a făcut cinstea a-mi aduce narghileaua, când am trecut odată prin Smirna, și m'am dus de am făcut vizită valiului acelui vilayet. Dar cea mai mare admirațiune a tovarășilor mei de masă eră pentru Hiotoglu, pentru care aveau cel mai mare respect și admirațiune.

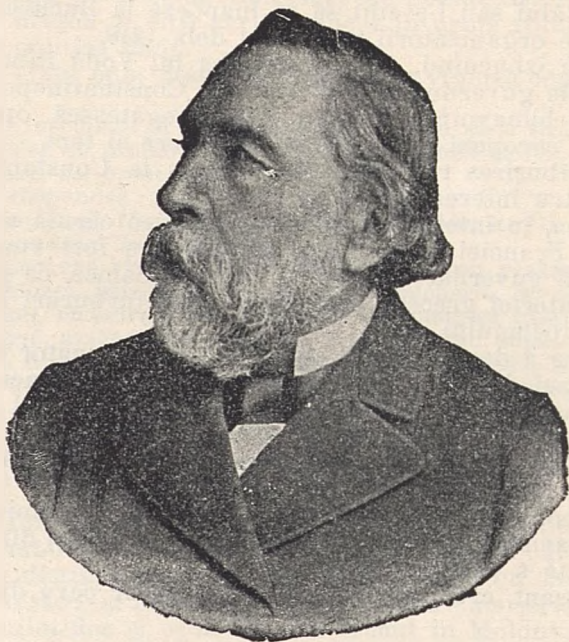
Secretarul guvernului (din Samos N. R.) eră un Epirot, afiliat la toate eteriile grecești, subsecretarul, frate cu un consul general rusesc din vecinătate. În cine să mă încred?

Pe la miezul nopții am mers de am petrecut mai întâi pe predecesorul meu până la barca care l-a dus pe corabia cu care venisem, și de acolo polițaiul m'a întovărășit până la casa ce-mi pregătise. Am stat toată noaptea de mă gândeam la povestirile ce auzisem, și-mi ziceam, vorba Românului:

— «La rea moară am dejugat.

Casa în care m'am așezat cu servitorul meu Louis și cu un șef de jandarmi, cu bătrânul Carajani, da pe piață. Dimineața văd lume multă adunată în grupuri, dinaintea cafenelelor, discutând și gesticulând; o adevărată fierbere; întreb pe polițai cauza acelei agitațiuni și-mi spune că poporul a văzut cu mare neplăcere reîntoarcerea Mitropolitului și a diaconului său, care erau din partidul Calcatzar Muzur, ceea ce nemulțumia partidul Carmaniol.

Am convocat îndată pe Senatori cari explicându-mi mecanismul acestor partide (Kómata) și convingându-mă că unele din pornirile în contra aceluia prelat aveau cuvântul lor de a fi, am ordonat să-i pregătească o corabie ca să-l ducă împreună cu diaconul său, la Chios sau la Smirna, unde le-o plăcea mai bine. Măsura aceasta a fost bună, pentru că pe deoparte a potolit lumea și pe alta a evitat Sfinției sale neajunsurile ce puteau să i se întâmple.»

Ion Ghica.

Când refugiații politici putură să se reîntoarcă în țară, Ion Ghica lăsă toate demnitățile din Samos și veni în patrie unde Vodă Cuza îi încredință prezidenția consiliului de miniștri pentru Moldova.

La 1866 a făcut parte din conspirația pentru detronarea lui Cuza și a prezidat cel dintâi minister de sub Locotenența Domnească până la 10 Maiu, când M. S. Domnitorul Carol I a intrat în România.

A mai fost președinte al Consiliului de miniștri și în anul 1871. Intre 1878 și 81 a fost Director general al Teatrelor, iar dela 1881 până la 1888 a reprezentat cu demnitate și pricepere țara la Londra. În altă parte a activității sale, Ghica a fost mem-

bru al Academiei Române și câțiva ani președinte al ei. S'a stins la 22 Aprilie 1897.

Dela dânsul avem :

Opiniunea Constituțională, ziar scos la anul 1865 ;

Reorganizarea României, partea I, «Comuna» ;

Convorbiri Economice, partea I și II tipărite la anul 1866, partea III și IV la 1872 iar partea V la 1873.

Vade-mecum al inginerului și comerciantului, lucrat împreună cu d-l D. Sturdza.

Omul fizic ;

Scrisori către V. Alecsandri, două volume :

Din Pribegia după 1848.

D. Teleor.

Copii sănătoși.

Am arătat în alt număr că bogăția cea mai mare a unei nații sunt copiii. Un popor numeros, nu mai e un biet popor de câteva milioane ; celelalte nații țin seamă de el. Și nu e vorbă numai de puterea războinică, dar și de cea de muncă și de bogăția ce înfățișează fiecare ins.

Am spus că la noi se nasc destui copii, dar în anii dintâiu mor foarte mulți, în multe familii mor cu nemiluita, de două și de trei ori pe atâția câți trăesc. Pricinile acestei nenorociri, căci e adevărată nenorocire pentru o țară și pentru o familie acest seceriș nemilos, sunt multe. Întâia, foarte însemnată, e că părinții nu au sângele sănătos și curat, ci otrăvit cu băuturi, cu tutun și adesea cu veninul bolilor lumești. Cu toții doar știm că un copac beteag la rădăcină ori la inima lui sau la coajă nu dă roade sănătoase : înflorește, se zemeslesc poamele și, când să lege rod, cad puzderie ; iar, dacă rămâne ici coaja câte una, rare ori ajunge la pârguire. Tot așa e și cu rodul omenesc. Dacă părinții au vre un betesug ori boli sau, cum am spus, sângele otrăvit, zemeslesc copiii ; dar unii se pierd încă din pântecul mamei, alții se nasc, dar neavând destulă putere de viață, mor din nimica toată.

Cum că băuturile spirtoase sunt pricină vajnică, din care se nasc copiii slabi și fără putere de viață, e lucru deplin dovedit. Doctorii au încercat acest lucru la alte vietăți și au

aflat că, la cele la cari au dat spirtoase, puii erau slabi și'n scurt timp piereau de vre-o boală. Când se da părinților băutura înainte de zămeslire, puii deseori se nășteau morți.

Se înțelege că la oameni nu se vede așa de o dată, dar e lucru neîndoișor că orice copil zămislit după un chef, nu poate fi teafăr. Se naște becisnic și, cu toate organele mai slabe din pricina otrăvirii cu spirt a părinților.

Adesea se mai întâmplă că mamele, din neștiință, cred că-i bine și de folos să bea țuică ori alte băuturi îndată după naștere cât și în vremea alăptăriei, așa că otrava băuturii trece în sânge și'n țigă, iar copilul se otrăvește mai departe cu laptele ce suga.

Ce să mai zicem de acele mame cari duc pruncii cu ele la cheturi, mese mari și praznice, și nu se mulțumesc că beau ele și dau copiilor de suga țigă otrăvită de băutură, dar le dau chiar de-adreptul copiilor, țuică ori vin îndulcit, și fac haz că beau, că le place, și că pe urmă dorm duși? Nu știu că micuții sunt pe jumătate otrăviți! Spirtul, adică otrava băuturii, aduce sângele prin toate mădulările și le atacă, dar mai ales betejește creierul care e partea cea mai delicată și mai de seamă a trupului. De aceea mulți prunci au spasme, ori, cum le zice norodul, răul copiilor, de care mulți mor și mai bine de ei; căci altfel ar fi niște nenorociți. E lucru deplin dovedit că mai toți copiii oamenilor cari beau, chiar mai rar, dar au fost zemesliți în stare de beție, sunt slabi la minte, nu pot învăța și n'au pricepere și rost la nici un fel de muncă.

Mare greșală fac fetele acelea care nu deschid bine ochii ce bărbați își aleg să fie tatăl copiilor lor. Cel dintâiu lucru ce se poate lesne afla, e dacă părinții lui sunt băutori și pătmași. Atuncia aproape de bună seamă e și el ori de nu e, va fi cu vremea. Copiii sunt ca ramurile pomilor: au în ei păcatele și asemănările părinților. Câtă îngrijire au oamenii să nu prăsească vite cu năravuri rele, dar cât de puțină grijă au pentru copii să fie de soiu bun și sănătos! Și, doar, cunosc ei din viața de toate zilele, legile neîndurate ale moștenirii. Și au și zicătoarea că surceaua nu sare departe dela trunchiu.

Dar nu numai părinții băutori, mai mult ori mai puțin, au copii slabi ori chiar, nefiind slabi pe deasupra, lipsiți de puterea vieții, ci și otrava bolilor lumești ale părinților e gro-

zav de stricătoare urmașilor. N'au putere de viață și orice boală îi prinde: mor, căci nu se pot luptă. Pe cât e de lesne de crescut un copil sănătos, de zece și o sută de ori e mai greu de crescut unul cu moșteniri rele și beteag. Orice vânt cât de slab, de-l ajunge, e prilej de boală și chiar de moarte; sunt întocmai ca roadele vătămăte cari cad numai la adierea vântului, pe când cele sănătoase habar n'au nici de vijelie și furtună.

Dacă femeile s'ar gândi numai la jalea neagră ce le așteaptă, când își vor pierde copiii, uneori de mici, alte ori mari și scăpați din nevoi, ar socoti bine pe cine aleg să le fie bărbat. Din pricina bolilor rele ale taților, boli cari s'au lățit și pe la sate, mor foarte mulți copii chiar din anul întâiu. Nu trebuie ascuns tinerilor, din școală încă, primejdia aceasta care aduce stingerea copiilor. Suferințele și bolile ce urmează din acestea sting mai repede un neam decât cel mai greu războiu. Sunt familii la cari din nouăsprezece copii, au rămas numai doi-trei, din pricină că tatăl lor suferise de boli lumești înainte de însurătoare. Ce fioros măcel! Ce risipă și prăpăd de putere de viață! Ce chin și jale amară pentru biata mumă!

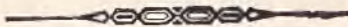
Creșterea unui copil e adevărată bucurie și fericire, dacă e sănătos; pe când, dacă e bolnăvicios, e cu adevărat iad și caznă. Dar pentru a avea parte de cea mai mare bucurie, care îi e dată omului pe pământ, de-a avea urmași sănătoși, cuminți și destoinici, trebuie ca părinții să nu fie pătimiși, să-și păzească sufletul și trupul neîntinat și să nu fie robii niciunei patimi și atunci vor avea bucuri de de copii. Menirea căsătoriei e de a lăsa urmași voinici. Și acei părinți, cari, din vina lor, nu-și împlinesc menirea aceasta, zadarnic mai fac umbră Pământului; căci din pricina lor se stinge pe veci o ramură din arborul sfânt al vieții neamului nostru.

Sofia Nădejde.

Rugăm călduros pe prietenii noștri institutori și învățători, ca cu prilejul împărțirii premiilor să aibă în vedere colecțiile revistei noastre între cărțile de premii.

Administrația.

Din povestirile unui veteran

De ziua Impăratului.

(Fragment).

... Dădusem noi, românii, așa iureș până sub un mal... credeam c'acolo-i cetatea... Când colo, așa... ne-amăgise numai ochii... Ce-i de făcut?... Gloanțele veneau gărlă... și pân'la Turc... se mai întindea un șes... Ne-am cinchit cu toții sub umărul cela de pământ și ne-am făcut una cu el... Să dăm înapoi... nu mai eră chip... înainte, nu mai știam ce ne așteptă... Odată se amăgește românul, c'a doua oară deschide ochii... Cine corbii mai știa ce ni se pune în cale... Don' căpitan Groza să frământă pe pământ ca pe grătar... Numai se uită la mine din când în când... și eu la el... Intr'o vreme mă întrebă: — Ce-i de făcut, Manole?... Eu, care pe atâta eram pornit, zic: Să mă trag așa pe pânțele, don' Căpitan și să văd cam ce ne așteaptă în drum... Te'mpușcă măi, taci din gură... Eu îi zic: C'apoi de asta am venit aici... Noi pe ei și ei pe noi... care cum ni-o fi scris... El râde de mine... Nu, Manole, treabă ar fi să știm și noi ce-i pe acolo... Dar pe d'asupra noastră chiuiau plumbii de par'că'i bătea cu biciul de dinapoi... Stând noi așa... mă mai uit eu în dreapta, trag cu ochii în stânga, .. când, ce să vezi, mai în urma noastră... într'un cot de pârîu, erau niște tufe de răchiți... Eu de colo, zic... M'am gândit la ceva don' Căpitane și arăt pâlcul din vale... Înțelesul ne-a fost ușor... Ne-am furișat câți-va ș'am tăit întâiu ca la două-zeci de pari, n'or fi fost mai mulți... I-am bătut roată'n pământ așa ca'n chip de boloboc ș'amandea băete pe'npletit împrejur... Cât ți-ai trage sufletul, țarcu nostru gata... Apoi l-am scos din pământ, l-am prăvălit pe-o coastă... și umple-l pe urmă înăuntru cu ce te duce mintea... mantale rupte, câlți dela ambulanță, chipiuri, cămeși... mă rog până n'a mai încăput... Don'căpitan râdea și nu mai putea de bucurie... Ne-am pus amândoi în dosul butei noastre și hai la taval... mână-l băete... taval, taval... Țarcul se rostogolea înainte și noi îi dăm blende din urmă...

Improșcau gloanțele prin împletituri de parcă le-ar fi se-

mănat . . . Auzeam când sfârșiă plumbul înădușit în călți . . .
 Căpitanul . . . numai trăgea din când în când cu ochiana . . .
 Il simțeam cum se încruntă . . . Lucru curat nu vedeă el . . .
 De la un timp numai, zice să ne întoarcem . . . Am tras
 rotogolul înapoi, haide, hai . . . pân'am ajuns la adăpostul
 nostru. Am stat pân'noaptea ș'apoi ne-am strecurat prin
 întuneric înapoi la lagăr . . . Ce-o fi vorbit Căpitanul cu ce
 mai mari . . . ce-o fi plănuit . . . C'apoi a două zi la sfântul
 Alexandru, românii au dat năvală și au luat Grivița . . .
 Ci-că'n cinstea Impăratului rusesc, Alexandru al III-lea, ca
 dar de ziua lui . . .

Ion Adam.

Mănăstirea Comana.

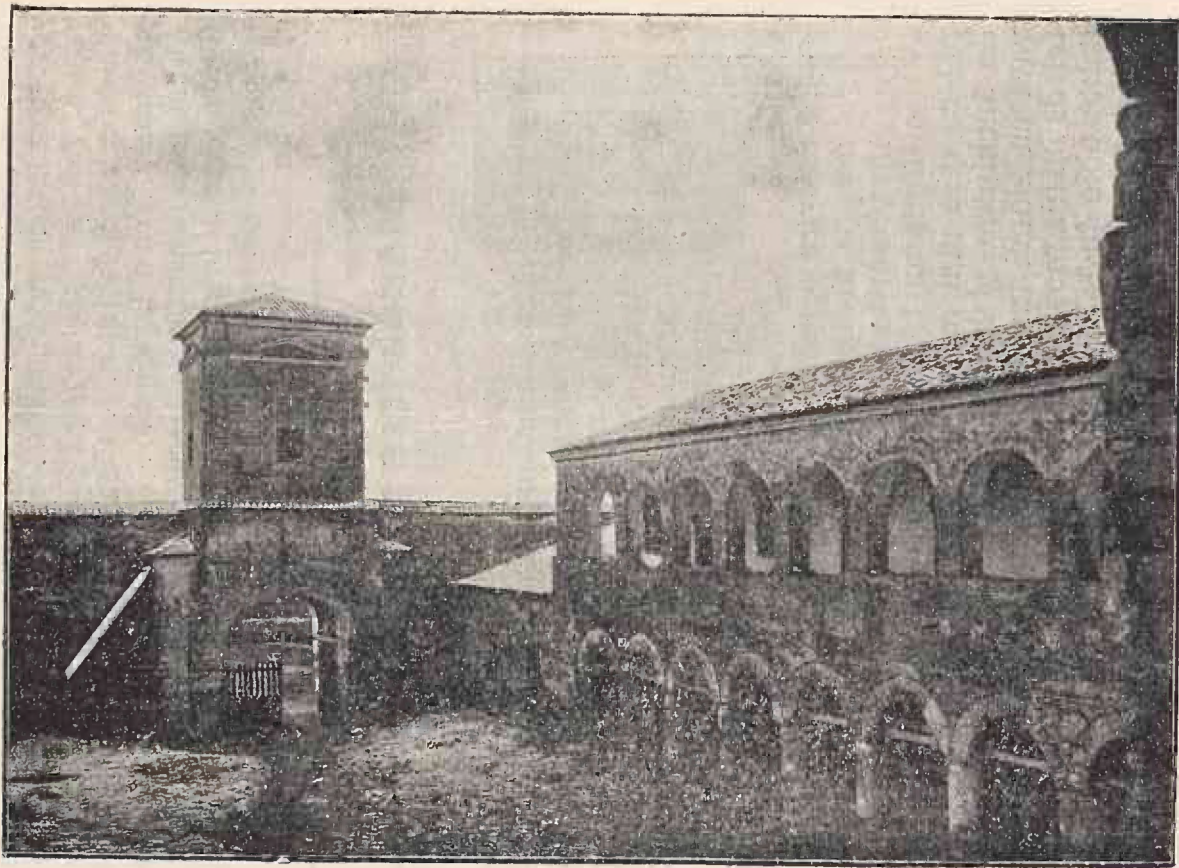
Mănăstirea Comana din marginea satu-
 lui Comana jud. Vlașca, este una din
 vechile mănăstiri ale țării. Adminis-
 trația Cassei Bisericeii, a terminat în
 cursul anului trecut lucrările pentru
 conservarea acestui prețios locaș.

D-l Al. Lăpădatu, dă în No. 1 din
Buletinul comisiunii monumentelor
istorice o serie de interesante note istorice
 despre această mănăstire. După acelea luăm
 însemnările ce urmează.

Comana trebuie să fi fost — cum se întâm-
 plă cu cele mai multe clădiri de acest fel — și loc
 de închinare și loc de apărare, căci eră înconju-
 rată cu ziduri tari de cetate și eră așezată pe un
 fel de insulă înconjurată de heleștee, cari au fost să-
 caute abia în 1876.

Este aproape sigur că mămăstirea a fost clădită
 de Vlad Țepeș, Domnitorul Țării Românești, pe la
 1462, apoi reclădită de Radu Șerban-Paharnicul la
 1588. Aci se află îngropat întemeetorul ei, care de-
 venise Domnitor cu numele de Radu-Vodă-Șerban.

Domnitorii de mai târziu urmară să supravegheze

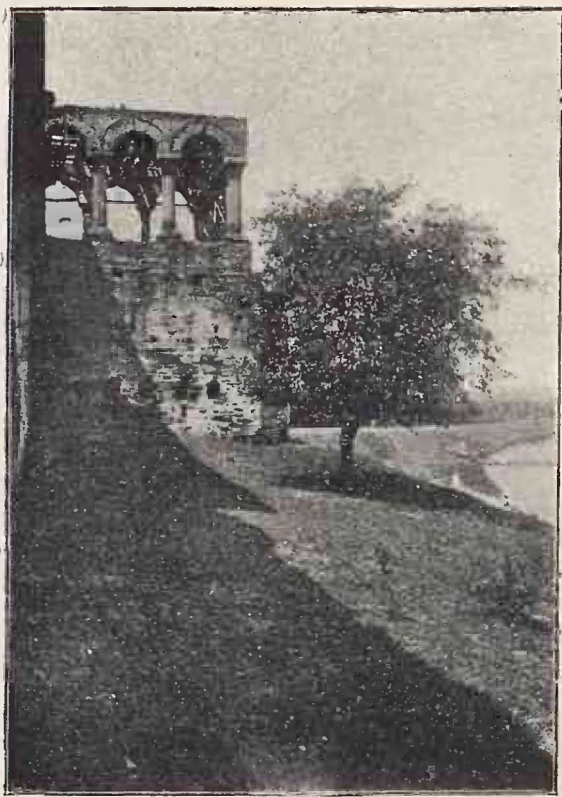
Mănăstirea Comana: Vedere din năuntru, spre intrare.

 Mănăstirea Comana: Temeliile vechii clopotnițe.

această mănăstire să-i dăruiască moșii; aci se adăpostiră oasele altor Domni și boeri mari ai țării.

Odată mănăstirea a slujit ca loc de întărire de războiu.

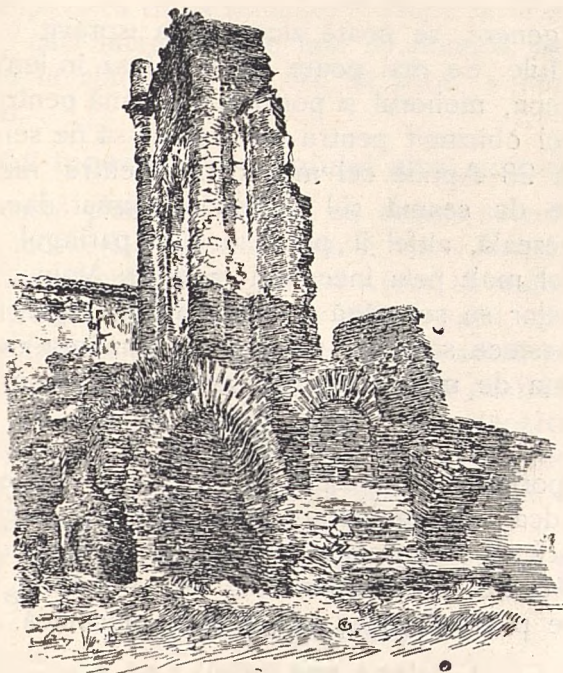

Mănăstirea Comana : Foișorul.

Eră în vremea războiului ruso-turc dintre 1769—1774. Aci se întărise o trupă de cazaci cu cari se unise vre-o 1000 de voluntari români, dar fură bătuți de turci și d'abia comandantul lor Carazin scăpă cu viață.

Intrând în stăpânirea călugărilor greci, Comana, deși avea stăpânire peste 12 moșii și 3 vii, rămase cu totul neîngrijită și căzû în ruină.

Dăm aci după *Buletinul comisiunei monumen-
telor istorice* — mai multe vederi dela mănăstirea
Comana. R.

M-rea Comana : Rulnele paraclisului.

O rugăminte abonaților noștri.

Cu prilejul sfârșitului anului școlar, se dau copiilor silitori premii, de obicei în cărți.

Cu toți ne dăm seama de înrăurirea ce are asupra copioilor ca și a adulților, citirea de cărți cu conținut nepotrivit.

Din existența de 11 ani a revistei «Albina» s'a putut vadea că ea este o adevărată călăuză pentru viața de toate zilele a fiecărul cetățean. Prin sfaturile ce ea dă, ca și prin articolele de igienă, agricultură, horticultură, creșterea vitelor, sericicultură, este un bun sfătuitor în orice împrejurare; iar prin bucățile asupra istoriei patriei, desvoltă dragostea de țară și de neam.

Pentru a o putea pune în mânilor tuturor, am broșat în volum, colecții de câte trei luni, cuprinzând câte 13 numere, de câte 6 luni, cuprinzând 26 numere și colecții de câte un an, cuprinzând 52 numere.

Volumul broșat pe 3 luni costă lei 1,50

» » » 6 » » » 3,—

» » » 1 an » » 6,—

Asemenea am făcut *voluma legate* pe un an, costând 7 lei volumul. Rugăm dar pe abonații noștri cari vor să dăruiască cărți de premii la copii să ia revista «Albina».

Facem un călduros apel Domnilor revizori școlari, institutori și învățători, și îi rugăm a recomanda revista «Albina» între cărțile de premii. Toate cererile trebuesc însoțite de cost.

Cheltuelile de porto sunt în socoteala noastră.

Lucrările agricole în luna Maiu.

In genere, se poate zice că s'a isprăvit cu semănăturile. Se mai poate semăna însă în luna Maiu cânepa, mohorul și porumb de hrană pentru vite, căci cel obicinuit pentru om trebuie să fie semănat gata la 23 Aprilie cel mai târziu. Pentru meiu, să fim cu băgare de seamă și-l semănăm numai dacă e în pământ umezeală, altfel îl pierdem. Cu paringul trebuie să sfârșim cel mult pela începutul lunei lui Maiu. Tot pentru hrana vitelor se seamănă și măturile sau sorgul. E mai bine să se amestece sămânța de sorg cu sămânța de meiu sau cu sămânța de mohor și după aceia să se semene.

Porumbul.

Când porumbul a crescut de 5 c. m., e bine să se grăpeze, fiindcă această lucrare, face mai bine decât chiar săpatul; dacă nu se grăpează, atunci se sapă când a crescut de 12—16 cm. Când porumbul este semănat în rânduri, săpatul se poate face cu prășitoarea mecanică.

Hrișca sau grâul negru.

Se seamănă mai mult în Moldova în pământurile mai ușoare și bine lucrate, se seamănă la hectar 70—80 litri, apoi se grăpează ușor, ca semințele să nu se îngroape prea adânc, căci în acest caz încolțirea și răsărirea lor se face cu multă greutate.

Porumbul ca plantă de nutreț.

Ca plantă de nutreț porumbul se poate semăna din luna Maiu și până la stârșitul lunei Iulie. În acest caz porumbul se seamănă singur, sau amestecat cu sămânță de sorg, mohor și meiu; semănatul se face prin împrăștiere sau în rânduri, depărtate de 15—20 cm. Cătățimea de semințe la hectar este de 50 litri în rânduri și 180 litri prin împrăștiere.

Rapița de toamnă.

Pe la 20—25 Maiu începe seceratul rapiței. Când rapița este coaptă se cunoaște după trunchiu și foi cari sunt galbene, iar semințele în teci sunt negre. Seceratul se face

cu secera sau cu coasa împiedecată. Dacă rapița a trecut în copt, seceratul se face cât se poate de dimineată, sau chiar în timpul nopții și nici odată ziua, numai astfel se va putea împiedeca risipa semințelor. După secerat se treeră cu mașina, căci lucrarea este mai economică, apoi semințele se dau la ciur de 2—3 ori, se pune la magazie până ce se vând.

Cositul lucernei, al trifoiului și al sparcetei.

Când aceste plante au înflorit, se cosesc cu coasa sau cu mașina de cosit. La uscarea fânului, ca și la strâns din ploage și făcutul copiței, trebuie să avem în vedere, ca foile de pe trunchiulețele plantelor să nu cadă, căci foile ridică hrana fânului. Când copițele se fac acasă trebuie făcute mai departe de grajd, ca și de alte clădiri, ca la caz de foc să nu ardă și aceste clădiri, iar depărtarea între copițe să fie de 10—20 metri, tot din cauza focului. Copițele se fac în formă de «con» sau în formă de «șire». După ce s'a ridicat fânul de pe lивede, locul se grăpează în lungime și deacurmezișul, ca lucerna și trifoiul să crească mai repede.

Facerea ogoarelor.

După seceratul rapiței locul se ară pentru semănatul grâului de toamnă, această lucrare se face și la alte locuri destinate la semănatul grâului. Această arătură trebuie făcută cât se poate de dânc.

În grădina de pomi și în cea de legume.

Trebuie căutat ca să nu fie omizi, și dacă sunt trebuiesc stârpite, după cum am văzut în celelalte articole; dar se mai poate întrebuința și doctoria următoare: La un hectolitru de apă, se pune 2 litri nicotină, un kgr. sodă în cristali și un litru de alcool denaturat și cu acest amestec se stropesc foile pomilor cu omizi. Dacă această lună este ploioasă, pe pomii roditori se prășesc o mulțime de pureci verzi, din cauza acestora vedem șiruri de furnici urcându-se pe pomii roditori. Pentru stârpirea puricilor ca și a furnicilor, se întrebuințează doctoria următoare: în 2½ litri apă, se disolvă 3 grame săpun negru, se pune 4½ litri petrolu de lampă, se stropește tulpina și foile pomilor, se toarnă doctoria și în furnicarul lor, dacă se găsește în apro-

piere de pomi. Mai sunt și alte doctorii cari nu se pot da în acest articol. În grădina de altoi se începe altoitul pomilor cu mugure sau cu ochiu care crește.

În grădina de legumi, se răsădește varza, gulia, conopida, pătlăgelele și ardeul, răsădirea este mai bine a se face spre seară; celelalte legumi și zarzavaturi din grădină, se plivesc de burueni, se răresc și se udă regulat, ca să poată să crească mai bine.

În podgorii.

Via se plivește. Această lucrare trebuie făcută până la 21 Maiu st. v., fiindcă dela această dată vița începe să înflorească. Când lăstarii au crescut de 5 — 10 cm, se stropesc cu salamură, făcută din 2 kgr. piatră vânăată, 1 kgr. și jum. var gras în bucăți și apă 100 litri; piatra vânăată se disolvă în 10 litri apă și varul se stinge tot în 10 litri apă și după aceea se amestecă totul în cei 80 litri apă, ce a mai rămas.

Întreținerea vitelor de muncă.

La vitele de muncă li se poate da ca hrană nutreț verde de lucernă, trifoiu, mazărice, grâu, secară, orz și ovăz. Cerealele se dau ca nutreț verde când au înflorit, iar lucerna și trifoiul, după ce s'a cosit, se lasă 24 ore în bătaia soarelui și după aceea se dă boilor de-a mâncă.

Oile.

Dacă căldurile în această lună sunt mari, se tund oile.

Albinele.

Stupii slabi, în lipsă de hrană se mută în locul celor puternici, această lucrare se face pe un timp frumos dimineața pe la orele 10, când cele mai multe albine a plecat afară la câmp.

Roitul stupilor se face dela ora 10—4 după amiază. Când albinele se grămădesc afară pe cușnițe și la urdiniș, este semn că stupii vor roi. Unii agricultori fac și roitul artificial.

Creșterea vermilor de mătase.

Ouăle gândacilor de mătase se pun la clocit când foaia dudului are mărimea unei piese de 2 lei. Gândacii trec prin 5 vârste, în acest timp trebuie bine îngrijiți ca hrana și răriți, căci altfel gândacii se bolnăvesc. Aerul în odaie trebuie să fie curat și potrivit ca umezeală.

V. S. Moga.

Cronica Săptămânil.

(1—7 Maiu 1908)

Din Tară.

— Maiestățile Lor Regele și Regina, însoțite, de Principele Carol și Elisabeta, au făcut între 1 și 8 Maiu o călătorie pe Dunăre. Familia Regală a fost întâmpinată pretutindeni cu iubire și cu respect. Trimiși ai Împăratului Rusiei, ai Regelui Serbiei și ai Principelui Bulgariei au salutat pe Maiestățile lor, pe iactul «Ștefan-cel-Mare» pe care au făcut excursiunea.

— Principii moștenitori al României, aflați la Petersburg (Rusia) sunt în călătorie către țară.

— La 3 Maiu s'au împlinit 60 de ani dela adunarea Românilor din Ardeal, ținută pe câmpia libertății, lângă Blaj. Soc. «Carpații» din capitală a serbat această zi istorică printr'un parastas pentru odihna sufletelor Românilor, cari au căzut la 1848—9 pentru libertatea fraților din Ungaria.

— La 4 Maiu s'a inaugurat la Iași leagănul Sf. Maria, înființat de mai multe doamne din acel oraș. In acest leagăn se vor crește copii lipsiți de îngrijirile părinților.

— In jud. Vlasca s'a format un cerc cultural de către profesori, avocați și doctori. Membrii cercului vor țineă săptămânal conferințe populare in comunele mai sus însemnate. La 14 Maiu se vor țineă în total 10 conferințe. Laudă inițiatorilor!

— Un mare foc a izbucnit în satul Crucea-de-jos din apropiere de Panciu. Au ars 23 case, pagubele trec de 30.000 lei.

— Sonda soc. Bărăganu din Telega, (jud. Prahova) a fost arsă cu desăvârșire.

— In mahalaua Cărămidari din Botoșani au ars 10 clădiri.

— După ultimele știri primite la ministerele de interne și agricultură în zilele din urmă au căzut ploii în țară. In unele județe, grindina a cauzat oare-cari stricăciuni semănăturilor.

In multe județe unde semănăturile erau aproape prăpădite din pricina secetei. ploile au făcut mult bine.

— Societatea pentru incurajarea și dezvoltarea culturai gândacilor de mătase «TESĂTOAREA» cu ocazia împărțirii seminței de gândaci de mătase, a distribuit un număr de exemplare de instrucțiuni pentru creșterea rațională a gândacilor de mătase, primarilor, învățătorilor, parohilor și băncilor populare, cu rugămintea de a-le afișa spre știința crescătorilor. Ministerul Instrucției publice atrage atențiunea învățătorilor și le recomandă de a explica sâtenilor observarea acelor reguli, cari sunt menite a le fi de mare folos.

Din străinătate.

— Orașul german Waropu clădit pe niște insule mici din Oceania s'a scufundat în apă, de mai multe luni. Se mai zărește numai acoperișele caselor.

— Ciurma a ucis multă lume în portul Graira din Venezuela: Mor câte 60 oameni pe zi. Cei sănătoși fug.

— La granița Indiei Englezii se bat cu tribunile afgane.

— In China s'au răsvrătit vre-o 10.000 oameni și voese să cuprindă orașul Mengtze, punct de sfârșire al liniei ferate franceze. Guvernul trimite trupe împotriva rebelilor.

— Trupele franceze din Maroc au ocupat orașul Palmeraria și un lagăr al marocanilor. Au fost foarte puțini uciși.

— 17 studenți români care au depus o coroană cu panglici tricolore pe mormântul poetului Andrei Mureșianu, la Brașov, au fost arestați de Unguri.

— Un vânt strașnic a pricinuit foarte multe pagube în Galiția.

— In camera din Buda-Pesta a vorbit d-l deputat Brediceanu, care s'a plâns că țaranilor români li se iea pământurile arendate lor. A cerut ca să se prevadă în lege ca țaranii să nu fie siliți a-și părăsi pământul.

INFORMAȚIUNI

— Jud. Tulcea a împrumutat 10.000 lei dela casa Creditului județean, pentru clădirea unei cazărmi.

— D-l Ministru al instrucțiunii a hotărît ca publicațiile apărute la acel minister, să fie trimise tuturor foștilor miniștri ai instrucției, aflați în viață.

— Elevii școlii normale pentru învătătura poporului român au făcut o excursie la gura Lotrului și Căineni.

Ei au fost însoțiți de corpul profesoral al școlii.

— Cursurile în școlile primare rurale, se încheie la 31 Maiu, iar la 1 Iunie începe examenul de absolvire pentru cursul primar. Intre 5 și 15 Maiu se hotăresc cercurile școlare și se aleg delegații comisiilor de examene.

Îndată ce se va termina formarea acelor comisiuni se va comunica delegaților și diriginților școlilor rurale, punând tot deodată în vederea celor dintâiu ca să convoace pe diriginți și pe învățătorii ultimei clase rurale și tip. urtan ai școlilor cercului respectiv, în prima Duminică ce urmează după 20 Maiu, spre a lua dispozițiunile necesare.

— Se aduce la cunoștința d-lor interni în medicină că conform art. 3 aliniatul d din regulamentul concursului că la 15 Decembrie 1908 orele 2 p. m. se va ține concurs la Eforia Spitalelor Civile pentru premiul de internat în medicină.

Condițiunile de admisibilitate și regulamentul concursului, sunt publicate în Monitorul Oficial No. 278 din 11 Martie 1900.

Registrul de înscrierea candidaților este deschis la cancelaria Eforiei în zilele și orele de lucru și se va închide cu 3 zile libere înainte de începerea concursului.

— Postul de medic al spitalului Zossima din com. Armănești, jud. Ialomița devenind vacant, d-nii D-ri în medicină, care îndeplinesc condițiunile cerute de regulament și voesc să ocupe acest post, să-și prezinte actele la Eforie, până în ziua de 15 Maiu a. c.

— La 1 Noembrie 1908, orele 2 p. m. se va ține concurs la Eforia Spitalelor Civile din București, pentru 6 posturi de medici secundari în specialitate de Chirurgie și anume:

- 1) La Institutul Maternitatea.
- 2) » Serv. Gynecologic, Filantropia.
- 3) » » Oftalmologic, Colțea.
- 4) » » Căilor-Urinare »
- 5) » » Chirurgical, Copii.
- 6) » » » Colentina.

Condițiunile de admisibilitate și programul concursului sunt publicate în «Monitorul Oficial» No. 278, dela 10 Martie 1900.

Registrul pentru înscrierea candidaților se află deschis în orice zi și oră de lucru la Eforie și se va închide cu 10 zile libere, înainte de ziua fixată pentru ținerea concursului.

Direcțiunea Primei Societăți de Credit Funciar Român din București.

Se aduce la cunoștința d-lor detentori de scrisuri (funciare), că plata cupoanelor de 1 Iulie 1908 și a scrisurilor funciare eștite la sorti la ultima tragere, se va face cu începere de Lună 19 Maiu (1 Iunie a. c.

A V I Z

La 1 Octomvrie viitor revista noastră intră în anul al XII al existenței sale. În cei 11 ani de când apărem, d-nii abonați s'au putut încredința că ea este așezată pe temelii puternice, apărând la timp și fiind distribuită cu cea mai mare regularitate.

Cum însă un mare număr de d-ni abonați au rămas în urmă cu plata micului cost al abonamentului, expunându-ne la cheltuieli foarte mari prin trimiterea chitanțelor prin poștă și chiar atunci refuzând de a plăti, ne vedem siliți ca să luăm măsuri pentru a nu ne mai expune la pierderi. Cu începere dar, dela 1 Octomvrie viitor 1908, nu vom mai expediă revista decât acelor ce vor trimete abonamentul pe anul al XII până la 1 Octomvrie viitor.

Domnii abonați posedând chitanțele de abonament, de oarece tuturor celor ce-au achitat, li s'au trimis în plicuri pe numele fiecăruia, pot ști până la ce dată sunt achitați, și deci cei rămași în urmă cu plata abonamentului trebuie să se pună la curent.

În curând vom trimete și chitanțele spre încasare. Facem cunoscut că vom suprimă trimiterea tuturor celor ce vor amână plata. Suma de 5 lei este prea mică pentru ca cu bună voință să nu poată fi plătită.

Nici o cerere de abonament nu va fi satisfăcută dacă nu va fi însoțită de cost prin mandat postal.

Persoanele ce ne trimit abonamente și n'au mai fost abonate sau au primit revista în alte localități, sunt rugați a da deslușiri pe cotorul mandatului.

A d m i n i s t r a Ț i a .

L I C I T A Ț I U N I

— În ziua de 6 Iunie 1908, ora 10¹/₂ a. m. se va ține la Eforie, b-dul Elisabeta, licitație publică cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a reparațiunilor strict necesarii bisericii schitului Târgșor-nou, jud. Prahova.

Devizul fiind în sumă de lei 2.140, bani 60.

Supraoferte și oferte condiționale nu se primesc.

Condițiunile și devizele se pot vedea la Serv. Domenial, secția Bunurilor, în orele de lucru între 10¹/₂—12¹/₂ a. m.

Bibliografie.

— A apărut; *Din durerile lumii*, nuvele de Alexandru Vlahuță, al cărui nume e bine cunoscut de iubitorii de literatură românească. Prețul volumului 30 bani.

Se află de vânzare la toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei «Bibliotecii pentru toți» ce cuprinde peste 330 numere a se cere Librăriei Alcalay, București.

SOCIETATE IN COMANDITĂ

WEIL, JOSEPH & Co. Succ.

BUCUREȘTI, Str. Smârdan No. 5, Casa Țăranu.

Mare depozit de unelte și

Mașini agricole și industriale

•• SPECALTĂT BREVETATE ••

Recomandă Domnilor Agricultori:

Pluguri de oțel originale Bächer de tot felul.

Grape de oțel originale Bächer mișcătoare, nemiscătoare, lanțate și canadiene cu arcuri ultima noutate.

Garnituri de treerat din renumita fabrică *Hofherr & Schrantz* Viena, cele mai solide și cele mai bune în funcțiune.

Batoze de porumb cu abur, brevetate «Casali», din aceeași fabrică, cele mai căutate.

Vânturători No. 5 pe 4 roate de transport, originale *Hofherr & Schrantz*, Viena.

Trioare originale Heid, Stoekernu brevetate, cu ventilație și table frezuite, toate mărimile.

Semănătoare prin împrăștiere, originale *Hofherr & Schrantz* 3,80 m. lățime, ultimul model perfecționat.

Semănătoarele în rânduri, celebra marcă *Unicum Drill*, brevetate, originale *Melichar*, cu aparat de semănat prin lingurițe de oțel nichelate extra-solide, a căror rezistență o garantăm zece ani de zile. (Ferițivă de semănătoare cu roțițe canelate, cari ușor expun semințele vătămării.

Prese hydraulice de vin, Teascuri și zdrobitoare de struguri din fabrica specială *Merrem & Knötgen*, Wittlich, Germania.

Motoare Austriace de precizie pentru combustibil benzină din fabrica *Osers & Bauer*, Viena.

Mori pe postament de stejar din fabrica *Hofherr & Schrantz*.

Pietre de moară din fabrica *Societăți Générale Meulière*. La *Ferté* sous Jouarre, Franța prima calitate, compuse din patru bucăți întregi fără pept, etc., etc., etc.

PREȚURI ȘI CONDIȚIUNI DE PLATA FAVORABILE

Se garantează soliditate și buna funcțiune

Cataloage la cerere gratis și franco